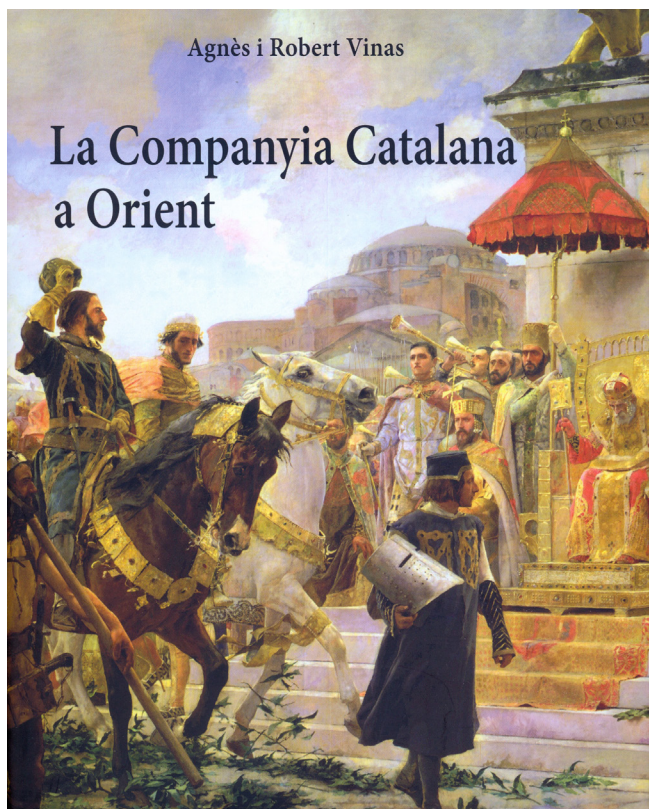

Roger de Flor vist des del seu temps

El llibre és producte d'un veritable treball en equip que no es limita a la part filològica: l'aparat gràfic és d'alta qualitat

VINAS, Agnès i Robert
La Companyia Catalana a Orient

Rafael Dalmau, editor
Barcelona, 2017

DANI VIVERN

És notori el desconeixement que, fins fa poques dècades, hi havia a Occident respecte a la cultura, la història i la societat de l'Orient europeu. El món grec medieval, amb la lluminosa Constantinoble com a successora de Roma, havia estat ignorat i fins menystingut pels corrents culturals imperants a l'Oest. I encara més ignorada era la presència catalana en aquelles terres, per motius obvis de condicionament polític.

La Companyia Catalana a Orient, obra del matrimoni nord-català format per Robert Vinas, historiador i paleògraf, i Agnès Vinas, professora de literatura clàssica i francesa a Perpinyà, trenca aquesta anomalia. Els autors se submergeixen en les fonts de l'època per pouar-ne el màxim d'informació. La *Crònica* de Ramon Muntaner, reproduïda íntegrament, forma la base principal del text, i va contraposant-se a fragments de les *Relacions històriques* de Georgios Paquimeres (un historiador, astrònom i jurista de l'època) i a passatges d'altres

autors grecs per fer aflorar, d'aquestes visions oposades, les peripècies dels catalans i aragonesos del segle XIV en el seu intent de foragitar els turcs de Constantinoble.

Però, conscients que ni Muntaner ni Paquimeres tenien l'exclusiva dels fets, els Vinas treballen molts més textos, tant de procedència bizantina com de fonts diplomàtiques venecianes, genoveses, sicilianes, sèrbies...

En aquesta feina, han comptat amb la col·laboració de l'hel·lenista figurenc Eusebi Ayensa, que ha traduït del grec medieval els materials emprats per a aquest estudi. Per la seva banda, Xavier Renedo i Josep Antoni Aguilar, doctors en filologia catalana i especialistes en literatura medieval, s'han encarregat de l'adaptació dels textos de Muntaner al català modern, mentre que Carme Plaza i Miquel-Lluís Muntané han fet tota la traducció al català de l'edició original francesa d'aquest volum, del 2012.

El llibre, doncs, és producte d'un veritable treball en equip, i que no es

limita a la part filològica: l'aparat gràfic és d'alta qualitat, i fa que aquesta edició depassi les expectatives del seu gènere. La cartografia, les reproduccions (molt acurades) de gravats, còdexs i pergamins, i les fotografies dels escenaris geogràfics i monumentals associats als fets hi aporten un gran valor afegit.

Tot i això, i contra el que es pugui pensar, les 237 pàgines de *La Companyia Catalana a Orient* no són un terreny vedat al públic en general, per bé que se ceneixin a les exigències formals i acadèmiques d'aquesta mena d'estudis. Tant el material gràfic com els apèndixs (glossari, cronologia, índex nominal) ajuden el lector no especialitzat a seguir el fil d'aquest episodi històric que ha generat tanta creativitat en el camp literari, artístic, teatral... fins als nostres dies. Potser aquesta obra, ambiciosa i amable alhora, demostra un cop més que, si ens calen llegendes i herois, només hem de fixar-nos en la història pròpia, a vegades llastimosament oblidada.